

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΙΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΕ ΤΟΝ ΟΦΘΑΛΜΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Β' (Μέρος Β)

Και ο ιατρός Διοκλής ο Καρύστιος που το εργαλείο του κυαθίσκος του Διοκλέους (κουτάλι του Διοκλή, αναφέρεται πως είχε χρησιμοποιηθεί και για την αφαίρεση του βέλους από το μάτι του Φίλιππου Β' της Μακεδονίας.

Έρευνα και επιμέλεια κειμένων:
Δημήτρης Συμεωνίδης

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΟΛΥΝΘΟΥ το 348π.Χ. από τον Φίλιππο Β'

Το 432 π.Χ., στις αρχές του Πελοποννησιακού Πολέμου, ο βασιλιάς των Μακεδόνων Περδίκκας Β', πείθει τους κατοίκους πολλών παραθαλάσσιων πόλεων της Χαλκιδικής να αποστατήσουν από την Αθηναϊκή Συμμαχία, να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να έλθουν να εγκατασταθούν στην Όλυνθο.

Η πόλη γνωρίζει μεγάλη ακμή, γίνεται η πρωτεύουσα του Κοινού των Χαλκιδέων μιας ομοσπονδίας πόλεων της Χαλκιδικής, που η διοίκησή τους βασιζόταν στις αρχές της ελευθερίας, της ισοπολιτείας και του αμοιβαίου σεβασμού και λόγω της πληθυσμιακής της αύξησης απλώνεται και στον βόρειο λόφο. Η ραγδαία ανάπτυξη της Ολύνθου μοιραία την έφερε σε σύγκρουση με τον Φίλιππο, τον πατέρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, που δεν μπορούσε να ανεχθεί την παρουσία δύναμης στα μέρη του, ικανής να αμφισβητήσει την παντοδυναμία του. «Η εγώ θα κατοικώ στη Μακεδονία ή εσείς» είπε στους Ολυνθίους, όταν βρισκόταν μόλις περίπου οκτώ χιλιόμετρα έξω από τα τείχη της πόλης τους. Για τη σωτηρία της Ολύνθου ο Δημοσθένης εκφωνεί με πάθος στην Εκκλησία του αθηναϊκού Δήμου τους τρεις πύρινους «Ολυνθιακούς» του. Προσπαθεί να πείσει τους συμπατριώτες του ότι ο πόλεμος στο βόρειο Αιγαίο είναι ζωτικής σημασίας για τα συμφέροντά τους. Αν η Όλυνθος έπεφτε στα χέρια του Φιλίππου, ο τελευταίος θα γινόταν πλέον πανίσχυρος και ακατανίκητος. Οι Αθηναίοι όμως δεν είχαν συνειδητοποιήσει το μέγεθος του κινδύνου που διέτρεχαν και αντέδρασαν μάλλον χαλαρά. Έτσι ο Φίλιππος το 348 π.Χ. καταλαμβάνει την Όλυνθο, την ισοπεδώνει και πουλά τους κατοίκους της ως δούλους. Η πόλη δεν θα ξαναπαρουσιαστεί ποτέ πια στο ιστορικό προσκήνιο.

Μ. Α. Τιβέριος-καθηγητής της Κλασικής Αρχαιολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αρχαία Μεθώνη Πιερίας και η κατάληψη από τον Φίλιππο Β'

Η Μεθώνη στην Πιερία αναφέρεται ως αποικία των Ερετριέων του 8ου αιώνα π.Χ..

Σώζονται τα ερείπια της αρχαίας Μεθώνης, που κτίστηκε τον 8ο π.Χ. αιώνα και καταστράφηκε από τον Φίλιππο Β' της Μακεδονίας το 353 π. Χ. Μάλιστα, κατά την πολιορκία της Μεθώνης, ο Φίλιππος έχασε το αριστερό του μάτι. Το όνομά της οφείλεται μάλλον στο ωραίο κρασί (μέ-

θην+οίνος) που παρήγαγε. Υποστηρίζεται ότι Μεθωνάιοι άποικοι ίδρυσαν κατά την ελληνιστική εποχή την πόλη Μεθώνη στο νότιο Ιράν. Αναφέρεται ότι από τη Μεθώνη πέρασε ο Απόστολος Παύλος, στην προσπάθειά του να διαδώσει το Χριστιανισμό. Η νέα θρησκεία βρήκε αμέσως μιμητές στην περιοχή της ευρύτερης Πιερίας. Η παλαιότερη ονομασία του χωριού είναι Νέο Ελευθεροχώρι, σε αντιδιαστολή με το Παλαιό Ελευθεροχώρι.

Η Μεθώνη είναι πολύ γνωστή ως σημαντικό λιμάνι στη διάρκεια των Αρχαίων Χρόνων, στενά συνδεδεμένο με την Αθηναϊκή Συμμαχία. Σύμφωνα με ιστορικά χειρόγραφα ο οικισμός (πόλη) απείχε από το λιμάνι. Ωστόσο, δεν έχουμε καθόλου ιστορικές αναφορές είτε για την απόσταση είτε για τις πιθανές θέσεις του λιμανιού. Σε διάταγμα του 430 π. Χ., διαφαίνεται ότι η Μεθώνη απολάμβανε μερικής αυτονομίας στα πλαίσια του τότε πανίσχυρου Βασιλείου της Μακεδονίας και της επιτράπη να εισάγει αγαθά και να χρησιμοποιεί τη θάλασσα. Το 359 π. Χ. στρατοπέδευσε στην πόλη οι Αθηναίοι, οι φάλαγγες του Φιλίππου Β' κατέλαβαν και κατέστρεψαν τη Μεθώνη το καλοκαίρι του 354 π.Χ. Οι ερευνητικές προσπάθειες για το γεωγραφικό καθορισμό της θέσεως της αρχαίας Μεθώνης ξεκίνησαν από το 19ο αιώνα, πρώτα από τον περίφημο περιηγητή και επιστήμονα Ουίλιαμ Μάρτιν Λικ (Leake, 1967) και στη συνέχεια από το Λεόν Εζέ (Heuzey, 1876), ο οποίος πίστευε ότι είχε βρει το λιμάνι της αρχαίας Μεθώνης, «όχι πολύ μακριά από τον ποταμό Αλιάκμονα» (Heuzey, 1876). Ωστόσο, ποτέ δεν αναφέρθηκε επίσημα κάτι

περί αυτού.

Στα μέσα του εικοστού αιώνα, ο Χάμοντ (Hammond) χρησιμοποίησε τις περιγραφές του Στράβωνα (Στράβων, 7, εδάφια 20 και 22) και τοποθέτησε γεωγραφικά την πόλη της Μεθώνης στα 70 στάδια (14 χιλιόμετρα) από την Αλορό και στα 40 στάδια (8 χιλιόμετρα) από την Πύδνα (Hammond, 1976). Στα μέσα της δεκαετίας του '80 δύο περιοχές αναγνωρίστηκαν: η πρώτη που χρονολογείται από τα αρχαία και τα κλασικά χρόνια, στοιχειοθετήθηκε με βάση τα αρχαιολογικά ευρήματα στην περιοχή. Η βορειότερη δεύτερη τοποθεσία χρονολογείται από την Αυτοκρατορική Περίοδο. (Χατζόπουλος κ.ά., 1990).

354π.Χ. Κατάληψη Μεθώνης (Πιερίας) από Φίλιππο

349π.Χ. Ο Φίλιππος πολιορκεί την Όλυνθο.

348 π.Χ. Καταστροφή Ολύνθου από τον Φίλιππο. Κατάληψη Χαλκιδικής.

Πηγές

1. Πλουτάρχου : Ιστοριών παραλλήλων σελ 141 και 143 παρ. 8 Εκδ. Κάκτος, αρ.σειρ.349
2. Plutarchus Biogr., Phil., Parallela minora [Sp.] (305a-316b) (0007:085) "Plutarchi moralia, vol. 2.2", Ed. Nachstädt, W. Leipzig: Teubner, 1935, Repr. 1971.
3. https://greek_greek.en-academic.com/
4. Μ. Α. Τιβέριος-καθηγητής της Κλασικής Αρχαιολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
5. <https://www.aiginionews.gr/index.php/joomla-pages-iii>

Η ραγδαία ανάπτυξη της Ολύνθου μοιραία την έφερε σε σύγκρουση με τον Φίλιππο, τον πατέρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, που δεν μπορούσε να ανεχθεί την παρουσία δύναμης στα μέρη του, ικανής να αμφισβητήσει την παντοδυναμία του.